

Veiligheidsmonitor 2011

Dordtse scores op de MJP-indicatoren en vergeleken met andere gemeenten

De gemeente Dordrecht heeft in 2011 voor de derde keer deelgenomen aan de landelijke Integrale Veiligheidsmonitor. Waar in 2009 en 2010 een meting plaatsvond op stadsdeelniveau, gebeurde het in 2011 voor het eerst op wijkniveau.

Dordrecht voert net als vele andere gemeenten, beleid voor een leefbare en veilige woonomgeving. Het moet voor inwoners aantrekkelijk zijn om hier te wonen en ze moeten zo weinig mogelijk overlast en verloedering ervaren. De gemeente Dordrecht heeft dan ook een groot aantal indicatoren op het gebied van leefbaarheid en veiligheid opgenomen in haar Meerjarenbeleidsprogramma (MJP) 2010-2014¹. De stand van zaken op deze indicatoren én meer hebben we onderzocht aan de hand van de landelijke Integrale Veiligheidsmonitor.

Inhoud:

1. Conclusies
2. MJP-indicatoren
3. Overige indicatoren
4. De schaalscores in detail
5. De wijken
6. Dordrecht in perspectief

Integrale Veiligheidsmonitor

De Veiligheidsmonitor is de opvolger van de monitor Leefbaarheid en Veiligheid die sinds 1997 om de twee jaar in Dordrecht is uitgevoerd door het Onderzoekcentrum Drechtsteden en voor het laatst in 2009. De Veiligheidsmonitor is een landelijk instrument dat in veel gemeenten wordt afgenomen. In 2011 waren dit 255 gemeenten, meer dan de helft van de Nederlandse gemeenten. Hierdoor is het goed mogelijk om vergelijkingen met andere gemeenten uit te voeren. Er wordt gebruik gemaakt van een uitgebreide, grotendeels standaard, vragenlijst. Het veldwerk is uitgevoerd in de periode oktober-december 2011. Een aselect gekozen steekproef van respondenten ontving een brief met het verzoek om op internet een enquête in te vullen. Na ongeveer twee weken kregen degenen die nog niet gereageerd hadden een rappelbrief thuis. Weer wat later zijn de respondenten die nog niet gereageerd hadden opgebeld door enquêteurs die de vragenlijst telefonisch afnamen. De respons op het onderzoek bedraagt 35%.

Leeswijzer

In deze factsheet brengen we in beeld hoe de gemeente zich ontwikkeld heeft op de MJP-indicatoren over leefbaarheid en veiligheid die de gemeente heeft geformuleerd. De gemeente heeft ook streefwaarden geformuleerd voor deze indicatoren, welke zijn gebaseerd op de uitkomsten van de Veiligheidsmonitor 2009. Onlangs is echter geconstateerd dat de cijfers van de Veiligheidsmonitor 2009 verkeerd zijn berekend door het CBS. Dit heeft uiteraard ook consequenties voor de streefwaarden. Vanwege een verkeerd bepaalde uitgangssituatie 2009, zijn ook de streefwaarden niet logisch meer. Vandaar dat we de streefwaarden buiten beschouwing laten in deze factsheet. Wel presenteren we de (juiste) cijfers over 2009 en 2011, en tonen we de ontwikkeling op de MJP-indicatoren in deze periode.

We brengen de ontwikkelingen in beeld voor Dordrecht als geheel, en voor de drie stadsdelen Centrum, West en Oost. De situatie in 2011 geven we daarnaast ook weer voor de elf wijken in Dordrecht². Tot slot zetten we Dordtse cijfers in perspectief door de belangrijkste scores af te zetten tegen die van een vijftal andere, vergelijkbare gemeenten voor de situatie in 2011.

¹ Op basis van de uitkomsten van de eerste Veiligheidsmonitor 2009.

² Over 2009 zijn geen gegevens op wijkniveau beschikbaar.

1 Conclusies

Onze belangrijkste bevindingen in deze factsheet over de Veiligheidsmonitor 2009-2011 zijn:

- In de periode 2009–2011 zien we dat de situatie in Dordrecht als geheel zich redelijk gunstig heeft ontwikkeld. De ontwikkeling op de MJP-indicatoren zijn ofwel gunstig ofwel stabiel. Er zijn slechts enkele negatieve ontwikkelingen op stadsdeel- en wijkniveau.
- Op de themagebieden leefbaarheid, verkeer en wonen zien we de meeste gunstige ontwikkelingen. Het themagebied veiligheid laat weinig ontwikkelingen zien.
- De belangrijkste aandachtspunten zijn voor Dordrecht als geheel de ervaren overlast (overlast door vermogensdelicten uitgezonderd), het gevoel van (on)veiligheid en de ervaren bedreiging. En voor Dordt-West de sociale cohesie.
- Op het schaalniveau van de stadsdelen blijkt dat vooral Oost zich het meest gunstig ontwikkeld heeft. In West en Centrum is de situatie wat meer stabiel gebleven. Maar ook in West en Centrum zien we enkele gunstige ontwikkelingen, onder andere op het gebied van de kwaliteit van de woonomgeving en voorzieningen.
- Vergeleken met een vijftal vergelijkbare gemeenten is de leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht in 2011 wat minder gunstig dan in Leiden, Delft en Breda, maar gunstiger dan Schiedam, en redelijk overeenkomstig aan de situatie in Zoetermeer.

2 MJP-Indicatoren

Het gemeentebestuur van Dordrecht heeft bij haar aantreden in 2010 een groot aantal MJP-doelstellingen geformuleerd op het terrein van leefbaarheid en veiligheid. Dit alles vanuit de gedachte dat Dordrecht een prettige stad wil zijn om in te wonen en te werken. De Veiligheidsmonitor is een belangrijke bron om de voortgang op deze MJP-indicatoren bij te houden. We gaan in deze paragraaf per thema (leefbaarheid, veiligheid, verkeer en wonen) in op de gekozen indicatoren en de behaalde scores op stadsdeelniveau.

Leefbaarheid

Op vier van de zes MJP-indicatoren op het gebied van leefbaarheid heeft zich een gunstige ontwikkeling voorgedaan in de periode 2009-2011. Op de andere twee indicatoren is de situatie stabiel gebleven (tabel 1). Het rapportcijfer voor de leefbaarheid in de buurt is iets verbeterd en ligt nu op gemiddeld een 7,2 in Dordrecht. Deze verbetering speelde vooral in de stadsdelen West en Oost.

Dordtenaren ervaren minder verloedering in de buurt (Dordrecht geheel en alle stadsdelen). Zo'n gunstige ontwikkeling zien we ook voor het oordeel over de fysieke kwaliteit van de buurtvoorzieningen. Ook zijn de Dordtenaren positiever over het functioneren van de gemeente. Alleen in stadsdeel Oost is dit oordeel niet verbeterd.

Aandachtspunt is de ervaren overlast. Zowel de ervaren overlast van groepen jongeren als de ervaren overige overlast liggen nog op hetzelfde niveau als in 2009. En in stadsdeel Centrum ervaren de inwoners in 2011 zelfs meer overige overlast dan in 2009.

Ontwikkelingen op stads(deel)niveau:

We beschouwen iets als een ontwikkeling in de periode 2009-2011 bij een verschil van 5% of meer (of 0,2 rapportcijfer / indicatorscore).

Tabel 1 Ontwikkeling op MJP-indicatoren leefbaarheid

	Centrum		West		Oost		totaal	
	2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011
inwoners vinden het aantrekkelijk om in Dordrecht te wonen								
rapportcijfer leefbaarheid	6,9	7,0	6,6	6,8	7,3	7,5	7,0	7,2
inwoners ervaren minder overlast en verloedering								
overlast van groepen jongeren komt vaak voor (%)	22	21	19	19	10	9	16	15
schaalscore overige overlast ¹	2,7	2,9	2,5	2,4	1,1	1,0	1,9	1,9
schaalscore verloedering fysieke woonomgeving ¹	5,0	4,8	5,3	4,6	4,6	4,0	4,9	4,4
inwoners vinden dat de gemeente goed naar hen luistert								
schaalscore functioneren gemeente ²	5,1	5,3	5,4	5,8	5,4	5,4	5,3	5,6
inwoners zijn tevreden over de kwaliteit van de openbare ruimte								
schaalscore fysieke kwaliteit buurtvoorzieningen ²	5,2	5,5	5,5	5,8	5,8	6,0	5,6	5,8

¹ schaalscore: hoe lager hoe beter

² schaalscore: hoe hoger hoe beter

Toelichting: **blauw** = gunstige ontwikkeling, **rood** = ongunstige ontwikkeling

Veiligheid

Op het gebied van veiligheid heeft zich in de periode 2009-2011 slechts op één van de vijf MJP-doelen een verbetering voorgedaan voor Dordrecht als geheel. Dit betreft een afname van ervaren overlast van vermogensdelicten. Met name in stadsdeel Centrum doet dit zich nu minder voor. Op de andere vier veiligheidsindicatoren bleef de situatie voor geheel Dordrecht stabiel. In stadsdeel Oost is er wel sprake van een verbetering van het veiligheidsgevoel. Bewoners voelen zich in algemene zin veiliger en dit geldt ook voor een aantal specifiek bevraagde plekken in de woonbuurt (schaalscore onveilige plekken). In stadsdeel West daalde het rapportcijfer voor veiligheid juist.

Tabel 2 Ontwikkeling op MJP-indicatoren veiligheid

	Centrum		West		Oost		totaal	
	2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011
inwoners waarderen Dordrecht als veilige stad								
rapportcijfer veiligheid	6,6	6,6	6,4	6,2	7,0	7,2	6,7	6,8
inwoners ervaren minder sociale overlast								
schaalscore sociale overlast ¹	3,5	3,6	3,0	3,0	1,2	1,2	2,3	2,3
inwoners voelen zich minder bedreigd								
schaalscore bedreiging ¹	.	2,2	.	2,2	1,0	1,0	1,6	1,6
inwoners ervaren minder overlast van vermogensdelicten								
schaalscore overlast vermogensdelicten ¹	3,8	3,1	.	3,3	2,6	2,6	3,2	2,9
inwoners voelen zich minder onveilig en vertonen minder vermijdingsgedrag								
schaalscore beleving onveiligheid ¹	.	3,3	.	4,1	3,2	3,0	3,4	3,4

¹ schaalscore: hoe lager hoe beter

. = onvoldoende waarnemingen

Toelichting: **blauw** = gunstige ontwikkeling, **rood** = ongunstige ontwikkeling

Verkeer

In het MJP is de doelstelling opgenomen om de verkeersoverlast te verminderen. Dit is in de periode 2009-2011 inderdaad gebeurd. Zowel voor Dordrecht als geheel, als in alle drie de stadsdelen ervaren de bewoners in 2011 minder verkeersoverlast dan in 2009.

Dordtenaren ervaren minder overlast van vermogensdelicten. Met name in stadsdeel Centrum doet dit zich minder voor dan in 2009.

In Dordt-West zien we een gunstige ontwikkeling van de leefbaarheid. De sociale cohesie in dit stadsdeel is een aandachtspunt.

Tabel 3 Ontwikkeling op MJP-indicatoren verkeer

	Centrum		West		Oost		totaal	
	2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011
verminderen van verkeersoverlast								
schaalscore	5,1	4,9	5,3	4,9	4,0	3,8	4,7	4,4
verkeersoverlast ¹								

¹ schaalscore: hoe lager hoe beter

Toelichting: **blauw** = gunstige ontwikkeling, **rood** = ongunstige ontwikkeling

Wonen

Vanuit het streven om meer differentiatie in woonmilieus te krijgen, zijn in het MJP twee doelen opgenomen om de leefbaarheid en sociale cohesie in Dordt-West te verbeteren. In de periode 2009-2011 is de leefbaarheid in Dordt-West inderdaad verbeterd. Het rapportcijfer voor de leefbaarheid nam toe van een 7,0 naar een 7,2. De sociale cohesie is echter (nog) niet verbeterd.

Tabel 4 Ontwikkeling op MJP-indicatoren wonen

	West		totaal	
	2009	2011	2009	2011
meer differentiatie woonmilieus				
rapportcijfer leefbaarheid in Dordt-West	6,6	6,8	7,0	7,2
schaalscore sociale cohesie in Dordt-West ¹	5,4	5,4	5,8	5,8

¹ schaalscore: hoe hoger hoe beter

Toelichting: **blauw** = gunstige ontwikkeling, **rood** = ongunstige ontwikkeling

3 Overige indicatoren

Behalve de MJP-indicatoren zit er nog meer relevante informatie in de Veiligheidsmonitor. We hebben hieruit een selectie gemaakt van meest interessante indicatoren en ontwikkelingen. Deze staan vermeld in tabel 5.

De algemene waardering van de woonomgeving is gelijk gebleven in de periode 2009-2011. Wel zijn de Dordtenaren iets positiever over de ontwikkeling van hun buurt in het afgelopen jaar: in 2011 vinden minder inwoners dat hun buurt achteruit gegaan is. In stadsdeel Centrum zien we deze gunstige ontwikkeling echter niet.

De sociale cohesie is gelijk gebleven in de periode 2009-2011. Maar respectloos gedrag komt nu wel iets minder vaak voor dan in 2009. Deze gunstige ontwikkeling zien we echter alleen in stadsdeel Oost. In Oost is ook het gevoel van veiligheid verbeterd. Het gevoel van veiligheid op bepaalde specifieke plekken in de stad is voor Dordrecht als geheel ook iets verbeterd.

Tabel 5 Overige belangrijke indicatoren

	Centrum		West		Oost		totaal	
	2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011
buurt vooruit gegaan (%)	14	12	19	23	11	12	14	15
buurt achteruit gegaan (%)	25	26	31	21	22	15	25	20
rapportcijfer woonomgeving	7,1	7,2	6,8	6,9	7,4	7,5	7,2	7,3
sociale cohesie ¹	5,6	5,7	5,4	5,4	6,0	6,1	5,8	5,8
respectloos gedrag ²	2,7	2,6	2,7	2,7	2,5	2,2	2,6	2,4
actief om buurt te verbeteren (%)	23	21	18	16	16	13	19	16
onveiligheidsgevoel ²	.	3,3	.	4,1	3,2	3,0	3,4	3,4
onveilige plekken ²	.	2,1	.	2,4	2,4	2,0	2,3	2,1

¹ schaalscore: hoe hoger hoe beter

² schaalscore: hoe lager hoe beter

. = onvoldoende waarnemingen

Toelichting: **blauw** = gunstige ontwikkeling, **rood** = ongunstige ontwikkeling

4 De schaalscores in detail

In de voorgaande hoofdstukken hebben we de situatie weergegeven aan de hand van onder andere een aantal schaalscores. Dit zijn samengestelde scores, gebaseerd op een aantal onderliggende aspecten. Op deze manier wordt een goed totaalbeeld van de ontwikkeling per onderwerp verkregen. Het is echter ook interessant om te kijken naar de ontwikkeling van de onderliggende aspecten. Hebben alle aspecten zich ongeveer op eenzelfde manier ontwikkeld of is er bijvoorbeeld één ontwikkeling die uit de pas loopt bij de rest en waar specifiek aandacht op gericht moet worden?

In tabel 6 staat een overzicht van de ontwikkeling op de onderliggende aspecten van de schaalscores. In de tabel staan alleen die schaalscores vermeld waarbij er ontwikkelingen in de tijd zijn waar te nemen voor één of meer van de onderliggende aspecten. Dit is niet het geval voor de aspecten van sociale overlast, overige overlast en het onveiligheidsgevoel.

De overige schaalscores staan wel uitgewerkt in tabel 6:

- *Verloedering fysieke woonomgeving*
Dordtenaren ervaren minder verloedering in de buurt (schaalscore). Dit betreft vooral een afname van hondenpoep op straat en vernieling van straatmeubilair, en dan met name in de stadsdelen West en Oost.
- *Functioneren gemeente*
Dordtenaren zijn positiever over het functioneren van de gemeente (schaalscore), alleen in Oost is dit oordeel niet verbeterd. De verbetering zit hem vooral in beter bereikbaar zijn voor meldingen/klachten en beter afspraken nakomen bij het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid. In Oost zijn de bewoners minder tevreden dan in 2009 over de mate waarin de gemeente de buurt betreft bij de aanpak van de leefbaarheid en veiligheid.
- *Fysieke kwaliteit buurtvoorzieningen*
In alle stadsdelen zijn de bewoners positiever over de fysieke kwaliteit van de buurtvoorzieningen (schaalscore). De precieze aspecten die verbeterd zijn, verschillen per stadsdeel. Voor heel Dordrecht is de verbetering vooral zichtbaar op goede speelplekken voor kinderen en het onderhoud van de verharding (wegen, paden, pleintjes) en van het groen (perken, plantsoenen, parken). In Stadsdeel Oost zien we wel een afname van de tevredenheid over de voorzieningen voor jongeren.
- *Overlast vermogensdelicten*
De ervaren overlast van vermogensdelicten (schaalscore) is verminderd op het niveau van heel Dordrecht en in stadsdeel Centrum. Dit komt vooral door minder beschadigingen aan of diefstallen vanaf auto's. Daarnaast zien we in Centrum en West ook een afname van fietsendiefstal. In West staat daar echter een toename van woninginbraak tegenover.
- *Verkeersoverlast*
In alle stadsdelen ervaren de bewoners een afname van verkeersoverlast (schaalscore). Qua onderliggende aspecten springen er echter geen specifieke dingen echt naar voren, behalve een afname van de parkeeroverlast in West.
- *Sociale cohesie*
We zien een toename van het aandeel Dordtenaren dat zegt in een gezellige buurt met veel saamhorigheid te wonen. Dit is één van de aspecten van de sociale cohesie in een buurt. Als geheel is de sociale cohesie (schaalscore) echter niet veranderd in de periode 2009-2011.
- *Onveilige plekken*
De mate waarin Dordtenaren zich wel eens onveilig voelen op specifieke plekken in de stad, heeft zich gunstig ontwikkeld in de periode 2009-2011 (schaalscore). Kijken we naar de specifieke plekken in de stad die hierbij meetellen, dan zien we dat vooral het centrum in 2011 minder vaak als onveilige plek gezien wordt dan in 2009.

Tabel 6 Onderliggende aspecten schaalscores (%)

	Centrum		West		Oost		totaal	
	2009	2011	2009	2011	2009	2011	2009	2011
verloedering fysieke woonomgeving								
graffiti ¹	23	23	15	14	6	6	13	13
rommel op straat ¹	43	40	44	42	21	21	33	32
hondenpoep op straat ¹	42	39	45	37	37	29	40	34
vernieling straatmeubilair ¹	8	8	17	11	36	18	23	13
functioneren gemeente (m.b.t. leefbaarheid en veiligheid in de buurt)								
gemeente heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid en veiligheid	39	40	45	51	40	43	41	44
gemeente informeert buurt bij aanpak leefbaarheid en veiligheid	40	42	46	49	38	40	41	43
gemeente betreft buurt bij aanpak leefbaarheid en veiligheid	35	33	41	43	40	33	39	36
gemeente is bereikbaar voor meldingen/klachten over leefbaarheid en veiligheid	39	40	34	42	36	41	36	41
gemeente reageert op meldingen/klachten over leefbaarheid en veiligheid	25	28	26	28	22	27	24	28
gemeente doet wat ze zegt bij verbeteren leefbaarheid en veiligheid	16	21	20	29	20	23	18	24
fysieke kwaliteit buurtvoorzieningen								
wegen/paden/pleintjes goed onderhouden	54	61	47	59	63	64	56	62
perken/plantsoenen/parken goed onderhouden	54	61	58	66	60	65	58	64
goede verlichting buiten	73	73	73	70	77	80	74	77
goede speelplekken voor kinderen	29	37	50	54	50	58	44	51
goede voorzieningen voor jongeren	10	11	16	18	19	13	15	15
overlast vermogensdelicten								
fietsendiefstal ¹	16	11	18	12	5	4	11	8
diefstal uit auto's ¹	8	5	8	7	1	4	5	5
beschadiging aan/diefstal vanaf auto's ¹	23	14	18	13	8	7	15	10
inbraak in woningen ¹	8	4	2	8	5	4	5	5
verkeersoverlast								
agressief verkeersgedrag ¹	21	22	27	23	11	9	18	16
geluidsoverlast door verkeer ¹	26	25	27	23	13	11	20	18
te hard rijden ¹	39	40	44	40	29	30	36	35
parkeerverlast ¹	39	35	38	32	31	29	35	32
sociale cohesie buurt								
buurtbewoners kennen elkaar nauwelijks	30	33	36	37	26	26	30	31
buurtbewoners gaan op een prettige manier met elkaar om	53	58	51	49	62	63	57	58
gezellige buurt, met veel saamhorigheid	25	35	30	30	37	42	32	37
voel me thuis bij de mensen in deze buurt	49	51	55	48	60	65	56	57
onveilige plekken (% voelt zich wel eens onveilig bij...)								
uitgaansgelegenheden	29	28	22	27	32	25	29	27
rondhangende jongeren	61	56	46	50	54	50	54	51
centrum	43	35	33	33	44	38	41	36
winkelcentrum/gebied in de buurt	25	23	23	21	17	13	21	18
openbaar vervoer	26	23	26	23	21	17	24	20
treinstation	39	31	33	35	34	34	35	33
eigen huis	9	8	10	13	3	5	6	8

¹ % komt vaak voor

Toelichting: **blauw** = gunstige ontwikkeling, **rood** = ongunstige ontwikkeling

5 De wijken

Belangrijkste indicatoren

In 2011 is de Veiligheidsmonitor voor het eerst aan een steekproef van respondenten gestuurd die groot genoeg is om op wijkniveau uitspraken te doen. Voorheen bleef dit beperkt tot stadsdeelniveau. Er zijn voor de wijken dus geen cijfers over 2009. De stand van zaken in 2011 op de belangrijkste indicatoren staat vermeld in tabel 7.

Tabel 7 Situatie 2011 per wijk, belangrijkste indicatoren

indicator	Dordt	naar wijk										
		Bs	Nf	St	RI	Ww	Cz	Ok	Nk	Sb	Dd	Sp
buurt vooruit gegaan (%)	15	13	20	11	7	27	19	25	20	11	10	15
buurt achteruit gegaan (%)	20	23	21	24	33	17	22	23	22	13	13	17
rapportcijfer woonomgeving	7,3	7,4	7,1	7,1	7,2	7,0	6,8	7,0	6,9	7,4	7,8	7,5
fysieke kwaliteit buurtvoorzieningen ²	5,8	5,4	5,5	5,7	5,4	5,8	5,9	5,6	6,3	5,8	6,1	6,2
rapportcijfer leefbaarheid	7,2	7,1	6,9	7,0	7,0	6,8	6,6	7,0	6,8	7,4	7,7	7,5
verloedering fysieke woonomgeving ¹	4,4	5,1	5,0	4,5	4,6	4,5	4,6	4,6	4,3	4,3	3,0	4,4
sociale overlast ¹	2,3	4,8	4,3	2,6	2,4	2,7	3,2	3,1	3,0	1,2	0,8	1,5
verkeersoverlast ¹	4,4	5,2	5,1	4,1	5,0	4,3	4,7	5,5	4,4	3,8	3,5	4,1
overige overlast ¹	1,9	3,9	3,4	1,9	2,2	2,1	2,4	2,5	2,5	1,0	0,7	1,1
sociale cohesie ²	5,8	6,0	5,2	5,4	5,9	5,3	5,1	5,8	5,4	6,1	6,4	6,0
actief om buurt te verbeteren (%)	16	23	20	17	22	19	13	15	18	12	12	13
rapportcijfer veiligheid	6,8	6,6	6,6	6,6	6,7	6,4	6,1	6,2	6,3	7,0	7,4	7,2
overlast vermogensdelicten ¹	2,9	3,9	3,3	2,4	2,9	3,2	3,7	3,3	2,7	2,5	2,4	2,8
bedreiging ¹	1,6	3,0	2,2	1,7	1,4	2,0	2,7	2,1	1,8	0,8	0,6	1,3
aantal gunstige afwijkingen van gemiddelde		0	0	1	0	1	0	1	1	4	10	2
aantal ongunstige afwijkingen van gemiddelde		6	6	0	2	1	8	5	3	0	0	0

¹ schaalscore: hoe lager hoe beter

² schaalscore: hoe hoger hoe beter

. = onvoldoende waarnemingen

Toelichting: **blauw** = gunstige afwijking van het gemiddelde, **rood** = ongunstige afwijking van het gemiddelde

- De drie wijken binnen stadsdeel Oost (*Sterrenburg*, *Dubbeldam* en *Stadspolders*) scoren het vaakst gunstiger dan het stadsgemiddelde, met name *Dubbeldam* en in iets mindere mate *Sterrenburg*. Geen van de drie wijken scoort ergens ongunstiger dan het stadsgemiddelde.
- In de *Binnenstad* en *Noordflank* ervaren bewoners meer overlast, verloedering en bedreiging dan gemiddeld in Dordrecht. In de *Noordflank* is er daarnaast ook sprake van relatief weinig sociale cohesie.
- In *Oud-Krispijn* ervaren de bewoners relatief veel overlast. Ook ervaren de bewoners relatief veel bedreiging en is de ervaren veiligheid minder dan gemiddeld. Verder wijkt *Oud-Krispijn* nergens ongunstig af van het gemiddelde. Gunstig is dat hier duidelijk meer bewoners vinden dat de buurt erop vooruit is gegaan in het afgelopen jaar.
- De bewoners van *Nieuw-Krispijn* zijn relatief goed te spreken over de fysieke kwaliteit van de buurtvoorzieningen. Zij ervaren echter wel meer dan gemiddeld overlast in hun buurt (verkeersoverlast en vermogensdelicten uitgezonderd). Het gevoel van veiligheid wijkt ook in ongunstige zin af van het stadsgemiddelde.
- Ook in *Wielwijk* zijn de bewoners positief gestemd over de ontwikkeling die hun buurt het afgelopen jaar heeft doorgemaakt. Verder scoort de wijk redelijk in lijn met het stadsgemiddelde, alleen is de sociale cohesie in de wijk duidelijk minder dan gemiddeld.
- In *Crabbehof* is de ervaren leefbaarheid en waardering van de woonomgeving wat minder dan gemiddeld. Ook is de sociale cohesie en het gevoel van veiligheid lager dan gemiddeld. De ervaren overlast is er juist relatief hoog (met uitzondering van verkeersoverlast).

Ontwikkelingen op wijkniveau:

We beschouwen iets als een ontwikkeling in de periode 2009-2011 bij een verschil van 10% of meer (of 0,5 rapportcijfer / indicatorscore).

- De *Staart* scoort op alle kernindicatoren overeenkomstig aan het Dordtse gemiddelde, op één gunstige afwijking na: volgens de bewoners is er relatief weinig overlast door vermogensdelicten.
- Bewoners van *Het Reeland* vinden aanzienlijk vaker dan gemiddeld dat hun buurt er het afgelopen jaar op achteruit is gegaan. Daarnaast is er echter alleen meer dan gemiddeld sprake van verkeersoverlast. De andere indicatoren scoren vergelijkbaar aan het stadsgemiddelde.

Buurtbeleving

Wat vinden Dordtenaren van de buurt waarin zij wonen? Wat is hun buurtbeleving? In tabel 8 staan de uitkomsten van de extra vragen die we op verzoek van de gemeente Dordrecht in de Veiligheidsmonitor opgenomen hebben in de ruimte voor extra vragen van de eigen gemeente (buiten de landelijke standaard vragenlijst om).

Tabel 8 Buurtbeleving, 2011 (%)

indicator	Dordt	naar wijk										
		Bs	Nf	St	RI	Ww	Cz	Ok	Nk	Sb	Dd	Sp
gehecht aan buurt	69	82	62	60	70	56	52	54	62	76	87	71
verwachting: buurt zal vooruit gaan	16	15	19	19	16	40	22	27	17	11	7	11
verwachting: buurt zal achteruit gaan	22	24	23	24	28	17	28	23	30	16	17	24
in deze buurt goed getroffen mensen blijven graag in buurt wonen	64	66	54	47	63	46	46	42	51	78	91	71
	70	70	60	55	75	51	47	55	58	82	93	75
tevreden over groenvoorzieningen	67	52	55	74	62	73	70	56	68	74	77	70
tevreden over winkels voor dagelijkse boodschappen	83	82	60	69	72	85	88	82	76	88	91	93
tevreden over openbaar vervoer	73	82	68	78	67	83	76	74	62	77	49	82

Toelichting: **blauw** = gunstiger dan stadsgemiddelde, **rood** = ongunstiger dan stadsgemiddelde

- De buurtbeleving in Wielwijk, Crabbehof en Oud-Krispijn is wat minder positief dan in de andere wijken. Zo zijn de bewoners van deze wijken bijvoorbeeld minder gehecht aan hun buurt.
- De mening/trots over de buurt is in Sterrenburg en Dubbeldam relatief hoog en in Noordflank, Staart, Wielwijk, Crabbehof, Oud-Krispijn en Nieuw-Krispijn relatief laag.
- De tevredenheid over de drie soorten buurtvoorzieningen verschilt per wijk. De Noordflank is de enige wijk waar de tevredenheid over twee van de drie voorzieningen lager is dan gemiddeld. Dit betreft de groenvoorzieningen en de winkels voor dagelijkse boodschappen.

6 Dordrecht in perspectief

In het voorgaande hebben we de situatie en ontwikkeling op het gebied van de leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht bekeken. Maar hoe doet Dordrecht het op dit gebied eigenlijk vergeleken met andere steden?

Bij de selectie van andere, vergelijkbare gemeenten hebben we eerst gekeken naar de gemeenten die in 2011 aan de Veiligheidsmonitor hebben deelgenomen. Uit deze lijst hebben we de gemeenten genomen die qua inwoneraantal in de buurt van dat van Dordrecht liggen en/of om in de buurt van Dordrecht liggen en interessant zijn om met Dordrecht te vergelijken. We hebben de volgende vijf gemeenten geselecteerd (aantal inwoners per 1.1.2012, bron CBS):

- Breda (176.500)
- Zoetermeer (122.300)
- Leiden (118.700)
- Delft (98.700)
- Schiedam (75.700)

Ter vergelijking, in Dordrecht woonden er per 1.1.2012 118.200 personen.

Ontwikkeling leefbaarheid en veiligheid 2009-2011 in Dordrecht over het algemeen gunstiger dan in vier van de vijf vergelijkingsgemeenten.

In tabel 9 zien we dat de leefbaarheid en veiligheid in Dordrecht over het algemeen beter is dan in Schiedam, maar slechter dan in Leiden, Delft en Breda (tabel 7). De stad Zoetermeer komt op veel punten overeen met Dordrecht, maar scoort iets beter op overlast en verloedering en iets slechter op de veiligheidsaspecten onveiligheidsgevoel op specifieke plekken in de wijk, vermijdingsgedrag en ervaren overlast door vermogensdelicten.

Tabel 9 Situatie 2011

	Breda	Delft	Leiden	Schiedam	Zoetermeer	Dordrecht
buurt vooruit gegaan (%)	13	14	12	14	12	15
buurt achteruit gegaan (%)	14	15	15	31	21	20
rapportcijfer woonomgeving	7,4	7,3	7,3	7,0	7,3	7,3
fysieke kwaliteit buurtvoorzieningen ¹	6,0	6,0	6,1	5,7	5,9	5,8
rapportcijfer leefbaarheid	7,4	7,2	7,3	6,9	7,2	7,2
verloedering fysieke woonomgeving ²	3,7	3,7	3,7	4,6	4,1	4,4
sociale overlast ²	1,9	1,9	2,1	3,0	2,1	2,3
verkeersoverlast ²	4,2	3,6	4,0	4,8	3,9	4,4
overige overlast ²	1,5	1,9	2,0	2,2	1,6	1,9
rapportcijfer veiligheid	6,8	6,8	6,9	6,4	6,7	6,8
onveiligheidsgevoel ²	3,3	3,2	3,3	.	3,5	3,4
vermijdingsgedrag ²	1,6	1,7	1,6	2,5	2,0	1,8
onveilige plekken ²	2,1	1,9	1,7	.	2,6	2,1
overlast vermogensdelicten ²	3,5	3,1	3,2	4,0	3,4	2,9
bedreiging ²	1,4	1,2	1,4	2,3	1,6	1,6

¹ schaal score: hoe hoger hoe beter

² schaal score: hoe lager hoe beter

. = onvoldoende waarnemingen

Toelichting: **blauw** = gunstigere score dan Dordrecht, **rood** = ongunstigere score dan Dordrecht

drs. I.A.C. Soffers
dr. B.J.M. van der Aa
juni 2012

Postbus 619
3300 AP Dordrecht
(078) 770 39 05

ocd@drechtsteden.nl
www.onderzoekcentrumdrechtsteden.nl

Bijlage: Overzicht schaalscores

In schaalscores zijn verschillende aspecten van een onderwerp in één score samengevoegd. De schaalscores zijn zo samengesteld dat de waarden lopen van 0 tot 10. De positieve schaalscores hebben betrekking op een positief/gunstig onderwerp (bijvoorbeeld sociale cohesie) en hier duidt een hogere score op een gunstigere situatie. De negatieve schaalscores hebben betrekking op een negatief/ongunstig onderwerp (bijvoorbeeld bedreiging) en hier duidt een hogere schaalscore dan ook juist op een ongunstigere situatie. In deze bijlage geven we u per schaalscore een overzicht van de aspecten waaruit deze is opgebouwd en geven we aan of een hoge score gunstiger of ongunstiger is.

Bedreiging (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- mensen worden op straat lastig gevallen;
- straatroof;
- drugsoverlast;
- overlast door groepen jongeren;
- gewelddelicten;
- bedreiging;
- vrouwen en meisjes worden nagefloten;
- jeugdcriminaliteit.

Beleving onveiligheid (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- voelt u zich wel eens onveilig?
- voelt u zich vaak, soms of zelden onveilig?
- komt het wel eens voor dat u omrijdt of omloopt om onveilige plekken te vermijden?
- komt het wel eens voor dat u 's avonds of 's nachts niet open doet omdat u het niet veilig vindt?
- Komt het wel eens voor dat u waardevolle spullen thuis laat om diefstal of beroving op straat te voorkomen?
- Komt het wel eens voor dat u uw kinderen niet toestaat ergens naartoe te gaan omdat u het niet veilig vindt?

Functioneren gemeente (positieve schaalscore: hoe hoger, hoe beter):

- de gemeente heeft aandacht voor verbeteren leefbaarheid en veiligheid in de buurt;
- de gemeente informeert de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt;
- de gemeente betreft de buurt bij de aanpak van leefbaarheid en veiligheid in de buurt;
- de gemeente is bereikbaar voor meldingen en klachten over leefbaarheid en overlast in de buurt;
- de gemeente reageert op meldingen en klachten over leefbaarheid en overlast in de buurt;
- de gemeente doet wat ze zegt bij het verbeteren van leefbaarheid en veiligheid in de buurt.

Fysieke kwaliteit buurtvoorzieningen (positieve schaalscore: hoe hoger, hoe beter):

- in de buurt zijn de wegen, paden en pleintjes goed onderhouden;
- in de buurt zijn perken, plantsoenen en parken goed onderhouden;
- in de buurt is het buiten goed verlicht;
- in de buurt zijn goede speelplekken voor kinderen;
- in de buurt zijn goede voorzieningen voor jongeren.

Respectloos gedrag (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- wordt wel eens respectloos behandeld door onbekenden op straat;
- wordt wel eens respectloos behandeld door onbekenden in openbaar vervoer;
- wordt wel eens respectloos behandeld door personeel van winkels of bedrijven;
- wordt wel eens respectloos behandeld door personeel van overheidsinstanties;
- wordt wel eens respectloos behandeld door bekenden (partner, familie, vrienden).

Overige overlast (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- overlast door omwonenden;
- andere vormen van geluidsoverlast;
- overlast van zwervers/daklozen;
- overlast door horeca;
- dronken mensen op straat.

Overlast vermogensdelicten (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- fietsendiefstal;
- diefstal uit auto's;
- beschadiging aan/diefstal vanaf auto's;
- inbraak in woningen.

Onveilige plekken (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter)

- voelt zich onveilig rondom uitgaansgelegenheden op plekken waar jogneren rondhangen;
- voelt zich onveilig in centrum van woongemeente;
- voelt zich onveilig in winkelcentrum/gebied in eigen buurt;
- voelt zich onveilig in openbaar vervoer;
- voelt zich onveilig bij treinstation;
- voelt zich onveilig in eigen huis.

Sociale cohesie (positieve schaalscore: hoe hoger, hoe beter):

- de mensen kennen elkaar in deze buurt nauwelijks;
- de mensen gaan in deze buurt op een prettige manier met elkaar om;
- ik woon in een gezellige buurt, waar veel saamhorigheid;
- ik voel me thuis bij de mensen die in deze buurt wonen.

Sociale overlast (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- dronken mensen op straat;
- mensen worden op straat lastiggevalen;
- drugsoverlast;
- overlast door groepen jongeren.

Verloedering fysieke woonomgeving (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- bekladding van muren en/of gebouwen;
- rommel op straat;
- hondenpoep op straat;
- vernieling van straatmeubilair.

Verkeersoverlast (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- agressief verkeersgedrag;
- geluidsoverlast door verkeer;
- te hard rijden;
- parkeeroverlast.

Vermijdingsgedrag (negatieve schaalscore: hoe hoger, hoe slechter):

- doet 's avonds en 's nachts niet open vanwege onveiligheid;
- rijdt of loopt om om onveilige plekken te vermijden;
- staat kinderen niet toe ergens naar toe te gaan vanwege onveiligheid;
- voelt zich 's avonds op straat in de buurt onveilig;
- voelt zich 's avonds alleen thuis niet op zijn gemak.